

9408g/comecon

MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

's-Gravenhage, 12 november 1976

*15/11/76
DSE
na DSE
naeme opbergen.*

Amice,

Bij herhaling hebben wij een, overigens meestal vluchtig, contact gehad over het vraagstuk EEG-Comecon.

Inmiddels is mij gerapporteerd over de voorgenomen wijze van afdoening in Brussel. Ronduit gezegd ben ik daar niet gelukkig mee. Het lijkt mij typisch een voorbeeld waarbij de optelsom van het voorkomen van risico's leidt tot de conclusie dat er maar het beste zo min mogelijk kan gebeuren. Soms kan dit wijsheid zijn, maar hier twijfel ik toch erg.

Ter toelichting het volgende. Ik billijk een zekere bezorgdheid die wij moeten hebben dat wij middels contacten met de Comecon Oost-Europa samen en aan de Sovjet Unie klinken. Anderzijds gebiedt de realiteit op te merken dat een intensiever contact met Comecon even zozeer de integratie tussen Oost- en West-Europa iets kan vergroten. Daaruit vloeien weer allerlei persoonlijke contacten voort die op langere termijn ook in politieke zin rendement kunnen hebben.

Ten tweede: het kan er niet om gaan de bevoegdheden van de Gemeenschap als zodanig te ondergraven maar wij moeten er toch begrip voor hebben dat er een zekere wanverhouding is in de relatie individuele Oost-Europalanden en de EEG, te meer waar de EEG-lidstaten zelf ook ieder hun gang blijven gaan op gebieden die wel erg dicht aansluiten bij de handelspolitiek.

Wanneer wij inderdaad alleen tot doel hebben de Comecon zo zwak mogelijk te houden en het formele blazoen van de EEG onbezoedeld, dan is de huidige opstelling logisch. Als wij echter zonder onze positie prijs te geven, wel iets willen doen aan intensivering op langere termijn van de contacten en de integratie tussen Oost- en West-Europa en tegelijkertijd in de sfeer van concrete handelspolitieke vraagstukken, de verhouding EEG versus individuele Oostbloklanden, tot op zekere hoogte toch gecoördineerd door de Comecon, dan ware het beter geweest de door mij ter zake gedane suggesties met iets meer verve in het Gemeenschapsoverleg als richtsnoer te hanteren.

Het is in ieder geval zeer te betwijfelen of de Oostbloklanden in zullen gaan op ouvertures om individueel met de EEG

De heer Minister van Buitenlandse
Zaken mr. M. van der Stoel,
Plein 23,
's-GRAVENHAGE

te onderhandelen over handelsakkoorden. De krachtsverhoudingen zijn te ongelijk.

De herhaling van de eis om op deze wijze de economische betrekkingen te normaliseren (of te ontwikkelen) wekt nodeloos irritatie en drijft de Oostbloklanden nog meer in de armen van Moskou dan wanneer een voorzichtige blok-tot-blok benadering door ons gekozen zou worden.

Het is dan ook mijn overtuiging dat wij met de gekozen weg een détente niet bevorderen maar hoogstens in de kaart spelen van de grote EEG-partners die van de huidige impasse alleen maar profiteren om hun eigen zaakjes te kunnen blijven regelen.

Kortom: het doel van versterking van de EEG bereiken wij zo niet, intensivering op langere termijn van contacten en integratie tussen Oost- en West-Europa dreigt gefrustreerd te worden en de Comecon-landen zullen toch des te meer op Moskou aangewezen zijn.

Gaarne bereid tot nader overleg.

Met vriendelijke groeten,

